

Tale Grundlovsmøde i Svanninge Bakker 5. juni 2023

TAK FOR TILLIDEN. Det er en ære at få taletid til et grundlovsmøde. Og i særdeleshed mødet her i Sv Bakker, som historisk og naturmæssigt rummer kernen af det, som vi danskere med en berettiget stolthed samles om. Vores fællesskab og rammen for det, - Grundloven.

Min bevæggrund for at stå her i dag, er flere. Og derfor synes jeg også, at det er på sin plads at kridte banen op. For det første modtog jeg en forespørgsel fra Thomas Ingemansen, som jeg lige skulle tygge lidt på. Med æren følger jo også forpligtelsen. Sådan er det altid – og det ligger mig på sinde at efterleve dette. Både som menneske og gennem de hverv, som jeg har påtaget mig. Derfor er denne tale udtryk for en blanding af mine synspunkter, mit hverv som formand for Faaborg Kulturhistoriske Museumsforening, der ejer og driver “Den gamle Gaard” i Faaborg, og så min rolle som ejer og forvalter af Holstenshuus gods, der gennem 316 år har været i min families varetægt. Så set historisk er jeg også repræsentant for et familie fællesskab, der også før Grundlovens indførelse i 1849, har engageret sig lokalt. OM det har været til det gode eller det modsatte, vil jeg lade andre bedømme. Men det er ingen hemmelighed, at jeg – ligesom mange andre – er rundet af det, der har ligget mine forfædre på sinde.

For mig er det helt afgørende, at et fællesskab skaber værdi for alle. Dem der ikke oplever, at fællesskabet giver dem værdi, vil før eller siden melde sig ud – finde andre græsange. Det tror jeg, at alle ret hurtigt kan nikke genkendende til. Om det er privat eller arbejdsmæssigt eller i krydsfeltet mellem de to sfærer - så gør vi før eller siden regnskabet op. Hver for sig. Det er vores natur og det er naturens præmis. Giver det mening og værdi? FOR MIG ? I forhold til MINE værdier?

Men en anden afgørende forudsætning for, at et fællesskab kan skabe værdi, er jo også, at man spørger sig selv - skaber jeg værdi for fællesskabet? Og hvordan gør jeg det? Det er den anden side af vægtskålen, som er præcis lige så afgørende for, at vi kan lykkes med at skabe noget sammen og med rette kan sige, at SAMMEN STÅR VI STÆRKERE.

Når vi sammen STÅR stærkt, kan vi flytte bjerge. Det ved vi alle. Men hvordan kommer vi derhen? Er det størrelsen på fællesskabet eller er det helt andre faktorer? Svaret afhænger selvfølgelig af situationen. Nogle gange er det fusionen til noget større, der skaber værdi. I andre sammenhænge er det nærværet i det lille fællesskab, der er driveren. Og det kan være helt andre forhold, der fører til, at vi søger fællesskabet frem for at stå alene.

Jeg tror på, at vores individuelle opfattelse af om et fællesskab skaber en værdi, som man også vil bidrage til, i høj grad er præget af fortiden og historien. Altså ikke selve fortællingen om fællesskabet. Men det vi hver især har med i bagagen. Det til trods for, at det historiske er fjernt for mange mennesker. Vores historie fylder ikke meget i hverdagen. Men det gør den jo. Arv og miljø skaber mennesker. Og i dette ligger, at vi er et resultat af det liv, som er levet. Om man kalder det for historie eller erfaring er for mig ikke afgørende. Bare vi har det med i baghovedet. Og gerne bruger positivt

Når jeg ser tilbage på historien og livet omkring DgG i Faaborg, er det ikke unaturligt, at forholdene udviklede sig, som de gjorde. Det startede i 1932 med en vision om at bevare og formidle et stykke af det gamle Faaborg, som mange kunne identificere sig med. Den forening – det fællesskab - som drev gården i mange år, lykkedes med at udbrede denne vision. De fik skabt et lokalt Fyrtårn. Først med frivillige kræfter og siden med lønnet personale, der kunne se værdien i og havde viljen til at vedligeholde bygningerne og deres funktion som formidlingssted for byens historie. Men efterhånden

svandt troen på fortællingen og dermed opbakningen. Man kan vist godt sige, at DgG og FKM blev til en institution, der kørte parallelt med fællesskabet / samfundet. Af flere årsager.

Dermed forsvandt berettigelsen for DgG for omverdenen og ikke mindst for politikerne her i vores kommune og derfor blev det kommunale tilskud fjernet, hvorved DgG i realiteten lukkede blev lukket ned.

Beslutningen var for mig ikke overraskende. Men den var – efter min opfattelse ikke særlig gennemtænkt. Særligt når man ved, hvor meget vores kommune og Faaborg satser på at være et attraktivt sted for turister og bosættere. Det kræver, at man sikrer en attraktiv by og og i høj grad bykerne med liv og aktiviteter. Og jo mere man spreder dette, des tyndere bliver øllet om man vil.

At der var en del mennesker med samme synspunkt, var ret hurtigt klart, da vi samlede ca 75 personer til et møde om fremtiden for DgG i marts 2022. Og siden er det gået meget stærkt. Vi er nu omkring 50 personer, der på ren frivillig og ulønnet basis bidrager til driften af Den gamle Gaard. Der var i 2022 mange aktiviteter og i 2023 et mere omfattende program, som startede med en udstilling af Sonja Brandes' smukke papirclip i påsken. Dette efterfulgt af sangaftener og foredrag med bl.a. Søren Ryge. Selvom besøgstallet ikke alene skal være et succeskriterie, så er vi ret stolte af, at med godt 2000 gæster indtil videre i år har fordoblet antallet i forhold til samme tidspunkt sidste år.

Hvad er det som har fået humlebien til at flyve igen? Er det beliggenheden, bygningernes særlige atmosfære eller er det fællesskabet?? For mig er der ingen tvivl – det er fællesskabet i kombination med kærligheden til byen og DgG.

Da vi startede med at genåbne DgG i 2022, nedskrev vi 4 ord, som var og er grundlaget for fællesskabet omkring DgG.

- Engagement
- Dialog
- Respekt
- Ærlighed -> Tillid

Disse grundsten går igen i vores strategi og gennemsyrrer den måde, som vi driver foreningen og vores fællesskab på. Om man er med 5 eller 50 timer i løbet af et år, er ikke afgørende. Man skal blot kunne leve op til de fire ord, hvor dialogen er essentiel og ikke må forveksles med, at det er en snakkeklub.

Mange vil naturligt sige, at det også kræver, at man TROR på projektet ; at vi med DgG gør en forskel, der højner vores og andres oplevelse af at bevæge sig rundt i Faaborg. Jo – det er rigtigt. Men det er ikke det, der er afgørende for, at vores fællesskab kan fungere og overleve på længere sigt. Det er værdien af, at vi sammen står stærkt og får skubbet til bjerget. At andre også har set værdien i vores arbejde, blev synligt allerede efter få måneder, da alle frivillige i juli 22 blev kåret som Årets Faaborgensere. Nu kunne vi ikke bare skubbe til bjerget – vi kunne flytte det.

Når fællesskabet kan skubbe til bjerget, betyder det også, at man som bestyrelse og formand må finde sig i, at tingene går i en retning, som man ikke nødvendigvis er enig i fra starten. Man må være fleksibel og have respekt for andres ideer. Derfor har det taget lang tid for os at nå frem til hvad der skal være "den røde tråd" i DgG. Nogle ser det gerne fortsætte som et museum. Andre som noget andet.

Vi er enedes om, at det afgørende er, at stedet lever – Derfor vores slogan **DgG - historien lever**

En bred formulering, der giver plads til mange forskellige aktiviteter. Med respekt for stedet og omverdenen. Nogle vil måske mene, at det er for løst. Det mener vi ikke. Den gode og levende oplevelse er jo netop det, som man husker og ofte søger tilbage til. Så derfor vil I

se, at vores program spænder fra udstillinger til musikarrangementer og foredrag krydret med salg af gamle sager og lækre kager.

Er det så nok til, at DgG er sikret for eftertiden? Nej – desværre. Uden mad og drikke duer helten som bekendt ikke. Selvom vi er lykkedes med at skabe en indtjening, der kan betale for driften og et par årlige arrangementer for de uegennyttigt og ulønnet lægger deres tid i DgG, så kræver vedligehold af rammen – den gamle købmandsgård fra 1720 med dens fantastiske beliggenhed mellem by og havn – nogle helt andre og større midler. Her er det afgørende, at omverdenen også kan se værdien af den historiske ramme som DgG er og de aktiviteter vi står bag i DgG.

Titlen som Årets Faaborgenser viste, at det ser ud til at være tilfældet. Beskeden om, at vi har en arv på et millionbeløb i vente fra afdøde Søren Kristiansen, der var lokal og lokalt engageret, har givet os endnu et skulderklap og styrket vores tro på, at vi har fat i det rigtige. Nu glæder vi os til, at vores lokale politikere også viser opbakning til DgG ved at understøtte den lokale indsats med mere end ord, så vi sammen kan få arven til at yngle og ikke blot forsvinde i daglig drift eller istandsættelsesarbejder, der forvitrer over tid.

Arven vil give os mange muligheder. Endnu ved vi ikke hvor meget, der bliver. Og vi har ikke lagt os fast på hvordan den skal anvendes. Men jeg tror godt, at jeg på vores fællesskabs vegne allerede nu kan sige, at vi meget gerne vil være med til at understøtte en levende by med en levende historie. Ikke bare i DgG men også i andre sammenhænge. Faaborg rummer adskillige kulturværdier, der understøttes af ulønnede frivillige hænder. Med ekstern opbakning fra kommune og fonde, er der ingen tvivl om, at vi sammen kan få 2+2 til at give meget mere end 4. Sammen kan vi ikke bare flytte bjerget. Vi kan forhøje det.

Min forfar – Godske Ditlev Holsten – nedskrev for præcis 300 år siden, da han i 1723 stiftede Stamhuset Holstenshuus, at :

”kan den, som skal arve stedet kun kan være til nytte for sig selv og ingen andre, så skal han ej i herresal have sæde eller hytte.”

Med det som afsluttende bemærkning, vil jeg invitere jer til at besøge DgG og på den måde støtte op om vores arbejde, så vi i samarbejde og med engagement, dialog, respekt samt ærlighed kan skabe resultater, der har bred værdi for vores by og egn. Med respekt for den historie, som vi og vores efterkommere er rundet af.

Tak for ordet og glædelig Grundlovsdag fra os alle i Den gamle Gaard.